

TEXTO INTEGRADO

CÓDIGO ÉTICO E DE CONDUTA DA DEPUTACIÓN DE OURENSE

PREÁMBULO

TÍTULO I- DOS PRINCIPIOS ÉTICOS

Art. 1.- Obxectivo do Código Ético e de Conduta

Art. 2.-Ámbito de aplicación

Art. 3.-Principios de Conduta

Art. 4.-Estándares de conduta que debe cumprir o cargo público representativo provincial

a) Obrigas xerais

b) Exercicio das súas responsabilidades públicas

Art. 5.-Estándares de conduta que debe cumprir o empregado público ao servizo da institución provincial

Art. 6.- Conflitos de intereses

Art. 7.- Agasallos e (potenciais) beneficios

Art. 8.-Relación do cargo público representativo local coa cidadanía e con outros cargos ou persoal empregado público

Art. 9.-Transparencia e acceso á información.

TÍTULO II – DOS PRINCIPIOS DE BO GOBERNO

Art. 10.-Principios de Bo Goberno na actuación do cargo público representativo provincial

Art. 11.- Principios de Bo Goberno en relación coa xestión de prestacións e recursos públicos

TÍTULO III- DAS RESPONSABILIDADES E DOS COMPROMISOS DOS CARGOS PÚBLICOS REPRESENTATIVOS PARA LEVAR A CABO UNHA POLÍTICA DE CALIDADE INSTITUCIONAL

Art. 12.-Compromisos e responsabilidades que asumen quen integran os equipos de goberno da Deputación de Ourense

Art. 13.-Compromisos e responsabilidades que asumen os membros da oposición política da Deputación de Ourense

TÍTULO IV- DO COMITÉ DE ÉTICA

Art. 14.-O Comité de Ética

Art. 15.- Composición

Art. 16.- Funcións

DISPOSICIÓN ADICIONAL PRIMEIRA: PLACAS EN OBRAS PÚBLICAS

DISPOSICIÓN ADICIONAL SEGUNDA: DEBER DE ABSTENCIÓN PROFESIONAL

DISPOSICIÓN ADICIONAL TERCEIRA: COMPROMISO ANTITRANSFUGUISTO

DISPOSICIÓN ADICIONAL CUARTA: INORDE

DISPOSICIÓN ADICIONAL QUINTA: PLENO SOBRE O ESTADO DA PROVINCIA

DISPOSICIÓN ADICIONAL SEXTA: CARTA DE SERVIZOS

DISPOSICIÓN FINAL : PUBLICACIÓN

CÓDIGO ÉTICO E DE CONDUTA

DEPUTACIÓN PROVINCIAL DE OURENSE

Preámbulo

O "Código Europeo de Conduta para a integridade política dos representantes locais electos", aprobado polo Congreso de Poderes Locais e Rexionais do Consello de Europa, avoga pola promoción de códigos de conduta para os representantes locais como instrumentos que permitirán crear confianza entre os políticos e os cidadáns, indispensable para que aqueles que teñan que desempeñar as súas funcións poidan facelo de forma eficiente, posto que o respecto polo mandato do electorado vai estreitamente unido ao respecto dunhas normas éticas.

Nesta dirección insiste, tamén, a Conferencia de Ministros europeos responsables das Institucións Locais e Rexionais, con ocasión da declaración sobre a "participación democrática e a ética pública a nivel local e rexional". A súa declaración da sesión de Valencia, 15 e 16 de outubro de 2007, facendo referencia á Axenda de Budapest e a outras Recomendacións do Consello de Ministros e do Consello de Europa, lémbra-nos a utilidade do Manual de Boas Prácticas sobre a Ética Pública no nivel dos Gobernos Locais.

O papel dos cargos electos na xestión das entidades locais, esencial para o funcionamento do sistema democrático pola súa proximidade á cidadanía, debe ser exercido con sentido da responsabilidade, vontade de servizo á sociedade, transparencia, eficacia e dedicación plena ás súas funcións públicas. No entanto, nalgúns casos, o sistema democrático soporta casos de mala xestión e corrupción, falta de transparencia na xestión e na relación coa cidadanía, afastamento dos representantes políticos da realidade social, convivencia cos intereses privados, ausencia de canles suficientes para o control da xestión pola oposición, etc.

Aínda sendo casos excepcionais, estes feitos degradan e prexudican á democracia e danan a credibilidade de institucións, políticos e empregados públicos. Fronte a estes fenómenos, a única resposta posible é a de comprometerse co bo funcionamento da democracia local e profundar nela a través dunha conduta honesta, transparente e aberta á participación.

Consideramos o ámbito local como un espazo estratéxico da acción política e o futuro da democracia, así como para o desenvolvemento dos dereitos da cidadanía e unha oportunidade para facer realidade os dereitos sociais de nova xeración.

Nesta liña considerase imprescindible seguir apostando pola mellora da calidade democrática das institucións, e así entendemos necesario dotar á Deputación Provincial de Ourense dun código de Bo Goberno, que implique ao conxunto dos representantes electos, goberno e oposición, pero tamén ao conxunto do persoal ao servizo da administración.

Na sesión plenaria de 28 de febreiro de 2014 a Corporación provincial aprobou unha moción do Presidente para elaborar e aprobar este documento.

Coñecendo a relevancia que pode ter dar un paso adiante para contribuír á dignificación da política e das institucións que conforman o noso sistema político, promóvese este Código Ético e de Conduta para os representantes políticos e para o persoal ao servizo da administración provincial.

O citado código levará consigo a creación do Comité de Ética, órgano de control que velará polo seu cumprimento.

CÓDIGO ÉTICO E DE CONDUCTA

(que regula as normas éticas de referencia para os cargos electos e o persoal ao servizo da administración provincial)

TÍTULO I – DOS PRINCIPIOS ÉTICOS

Art. 1.- Obxectivo do Código Ético e de Conduta

O obxectivo do presente Código é procurar un comportamento profesional, ético e responsable de todos os cargos electos da Deputación Provincial de Ourense, así como do persoal ao servizo da administración provincial, contribuíndo deste xeito a reforzar a aposta pola calidade democrática e a rexeneración do sistema institucional, establecendo mecanismos para incentivar o seu cumprimento.

Art. 2.-Ámbito de aplicación

O Código constituirá a referencia ética de conduta para todos os cargos electos da Deputación Provincial de Ourense así como ao conxunto do persoal ao servizo da administración provincial.

O Código será notificado persoalmente a todos os cargos electos, membros do goberno provincial, directivos e persoal técnico cualificado nomeado polo goberno provincial, persoal eventual e ao conxunto do persoal ao servizo da administración provincial e a calquera persoa que a represente, cando así o requira a natureza da súa relación, para o seu coñecemento e efectos oportunos.

O Comité de Ética será o órgano encargado de velar polo cumprimento deste Código.

Art. 3.-Principios de Conduta

Os cargos electos e persoal ao servizo da administración provincial deberán velar pola defensa e garantía dos valores democráticos e do réxime de dereitos e liberdades recollidos na Constitución Española e no Estatuto de Autonomía para Galicia, promovendo as condicións para que a liberdade, a xustiza e a igualdade do individuo e dos grupos nos que se integran sexan reais e efectivas, removendo os obstáculos que impidan ou dificulten a súa plenitude e facilitando a participación de todos os cidadáns na vida política, económica, cultural e social.

O comportamento dos cargos electos da Corporación Provincial de Ourense, e por extensión, do conxunto de empregados públicos ao servizo da institución provincial, rexeráse polo seguintes principios xerais:

- **Integridade.** A integridade consiste na virtude que permite ao servidor público actuar acotío de forma coherente co principio do servizo público e cos outros principios congruentes co mesmo, como a imparcialidade, a eficacia, a transparencia, a legalidade, etc. Iso si, buscando ante o ineludible

conflicto de valores o xusto medio, o prudente compromiso entre valores desexables.

- **Exemplaridade.** Ao ser “o espello” da institución no que se mira a cidadanía, deben eludir calquera acción ou omisión que poida prexudicar nin sequera sexa minimamente a imaxe institucional da Deputación de Ourense e minar a confianza da cidadanía na institución.
- **Imparcialidade.** A actuación imparcial debe estar sempre presente no proceso de adopción de decisións que implique calquera tipo de obrigas derivadas da autoridade conferida. Ese tipo de actuacións inclúe unha actuación escrupulosamente imparcial nos procesos de nomeamento de persoal, contratación administrativa, outorgamento ou denegación de subvencións, aplicación das normas, emprego de recursos financeiros ou de calquera outro carácter.
- **Rendición de Contas.** Deberá responder sempre polas decisións e accións adoptadas. Isto implica revelar ou exteriorizar as razóns obxectivas de cada decisión, sometelas a escrutinio político e da cidadanía, avalialas e, no seu caso, asumir as consecuencias políticas dos erros cometidos. A rendición de contas esixe sempre, e en todo caso, asunción de responsabilidades políticas ou xestoras por unha mala ou equivocada decisión.
- **Transparencia.** Debe adoptar as súas decisións e executar as súas accións de forma aberta e transparente, ofrecendo información fidedigna e completa á cidadanía sobre os procedementos e as razóns das súas decisións, así como os seus custos financeiros, restrinxindo esa información só excepcionalmente cando así o prevexan as leis. A transparencia leva unha aposta decidida e firme polo Goberno Aberto, especialmente en todas aquelas decisións que teñan implicacións económico-financeiras para as arcas públicas e os tributos esixidos á cidadanía.
- **Honestidade.** Debe actuar honestamente, declarando todo interese privado que poida obstruír o exercicio das súas funcións públicas e adoptar os pasos necesarios para resolver calquera conflito de intereses que se poida expor. Iso implica obediencia ao dereito, seguir a letra e o espírito dos procedementos, levar a cabo unha xestión económico-financeira eficiente, observar o presente código ético e de conduta e revelar calquera conflito de intereses propios ou que poidan afectar a outros cargos representativos ou ao persoal ao servizo da administración provincial.
- **Respecto.** Debe tratar á cidadanía, persoal empregado público ou demais representantes co respecto debido en todo o tempo e lugar. Iso implica non

usar termos despectivos, observar os dereitos dos demais e non incorrer en prácticas discriminatorias de ningún tipo, tratar á xente con cortesía e co recoñecemento dos diferentes roles que cada persoa ten na organización e no proceso de toma de decisión provincial. Ese trato deferente debe proxectarse sobre os representantes políticos da entidade, persoas empregadas, provedores e a cidadanía.

Art. 4.-Estándares de conduta que debe cumprir o cargo público representativo provincial

Os estándares de conduta son un conxunto de principios de actuación do cargo público representante provincial ourensá que agrupan así mesmo un elenco de deberes e obrigas mínimos derivados da condición de cargo público representativo e encamiñados a reforzar o papel institucional que tales funcións teñen na estrutura política da Deputación de Ourense.

A conduta do cargo representativo provincial ourensá adecuarase aos seguintes estándares:

a) Obrigas xerais

- Debe tratar ás demais persoas sempre e en todo caso co respecto debido e a consideración que requira cada situación.
- Non revelará información que sexa confidencial ou que coñecese en razón do seu cargo con tal carácter e deberá manter sobre a mesma un deber de reserva. Esta obriga deberá conxugarse sempre coas derivadas do principio de transparencia.
- Os membros da Corporación non deberán colocarse baixo ningunha obriga financeira ou doutro tipo con terceiros ou organizacións que poidan influírlles no desempeño das súas responsabilidades oficiais.
- Absteranse de toda actividade privada ou interese que poida expor conflitos de intereses co seu posto público.

- Os cargos electos presentarán no rexistro da Deputación Provincial, e de xeito anual, copia da declaración do IRPF e do Imposto de Patrimonio, nos cinco (5) días seguintes ao remate do prazo establecido pola Axencia Tributaria para que todos os cidadáns presenten as súas declaracións. A presentación da declaración farase todos os anos nos que se ocupe o cargo, e no ano seguinte ao a abandono do mesmo presentando a citada documentación no rexistro da institución. Publicarase na web da institución.
- Non debe conducir a súa conduta de tal modo que poida prexudicar a imaxe da organización que representa ante a cidadanía ou a afectar á súa reputación institucional.
- Non debe utilizar en ningún caso a súa posición institucional co fin de obter vantaxes para si ou procurar vantaxes ou desvantaxes para calquera outra persoa ou entidade, salvo nos supostos de discriminación positiva recoñecidos legalmente.
- Cando sexan outras persoas quen cumpren as súas directrices, deberá procurar evitar que tales directrices sexan utilizadas por tales persoas para beneficiarse persoalmente ou beneficiar ou prexudicar a terceiras persoas.
- Deberá sempre acreditar razóns obxectivas que xustifiquen calquera decisión política e motivalas razoablemente.
- No proceso de toma de decisións deberá considerar todas as opinións e consellos, así como todos aqueles informes ou estudos, que lle axuden a decidir e avalen a solución máis razoable e eficiente ao problema exposto.
- É responsabilidade de cada persoa coñecer e valorar adecuadamente as súas prácticas no exercicio das súas responsabilidades, tendo en conta o interese e a boa reputación da institución. En caso de dúbida, deberase consultar co Comité de Ética.

b) Exercicio das súas responsabilidades públicas

- Deberá desenvolver as súas funcións con dilixencia, dedicación, transparencia e vontade de responder as súas decisións.
- Deberá absterse de utilizar as prerrogativas do seu cargo para beneficiar, directa ou indirectamente, o interese privado propio, ou os intereses específicos de persoas ou grupos.
- Deberá facer pública en calquera votación ou decisión a colusión dos seus propios intereses co interese público, así como absterse en todas aquelas votacións ou actos nos que teña interese persoal directo ou indirecto ou poida derivarse que tal confrontación de intereses puidese existir.
- Xestionarán os recursos públicos con eficiencia e non utilizarán ningún ben público para intereses privados.
- Garantirán un trato igual sen discriminación algunha por calquera tipo de razóns tanto á cidadanía como ás diferentes entidades ou organizacións.
- Promoverán a equidade (igualdade) e removerán de forma efectiva todos os obstáculos que impidan o seu pleno cumprimento.
- Deberán, en xeral, respectar as normas e convencións sociais comunmente aceptadas en relación coa súa actuación pública e o desempeño das súas responsabilidades.
- O desempeño de cargos en órganos executivos de dirección de partidos políticos, en ningún caso menoscabará ou comprometerá o exercicio das súas funcións.

Art. 5.-Estándares de conduta que debe cumprir o empregado público ao servizo da institución provincial

Os principios de actuación do empregado público ao servizo da Deputación Provincial veñen determinados pola propia lexislación en materia de función pública, e nomeadamente os recollidos no Estatuto Básico do Empregado Público, e deberán adecuarse aos seguintes estándares:

- Debe tratar aos cidadáns sempre e en todo caso co respecto debido e a consideración que requira cada situación.
- Non revelará información que sexa confidencial ou que coñecese en razón do seu posto na estrutura da administración provincial e deberá manter sobre a mesma un deber de reserva.
- Non debe conducir a súa conduta de tal modo que poida prexudicar a imaxe da institución na que desenvolve o seu traballo como servidor público.
- Non debe utilizar en ningún caso a súa posición na administración co fin de obter vantaxes para si ou procurar vantaxes ou desvantaxes para calquera outra persoa ou entidade.
- Cando sexan outras persoas quen cumpren as súas directrices, deberá procurar evitar que tales directrices sexan utilizadas por tales persoas para beneficiarse persoalmente ou beneficiar ou prexudicar a terceiras persoas.
- Deberá sempre acreditar razóns obxectivas que xustifiquen a súa actuación en función das responsabilidades que teña dentro da institución, na súa condición de empregado público.
- Deberá evitar calquera práctica que estea tinguida de favoritismo ou dar pé a que poida sospeitarse pola cidadanía que existe unha utilización da súa posición na estrutura da administración.

- Deberá absterse de utilizar as prerrogativas do seu cargo para beneficiar, directa ou indirectamente, o interese privado propio, ou os intereses específicos de persoas ou grupos.
- Xestionarán os recursos públicos con eficiencia e non utilizarán ningún ben público para intereses privados.
- É responsabilidade de cada persoa ao servizo da institución provincial coñecer e valorar adecuadamente as súas prácticas no exercicio das súas responsabilidades, tendo en conta o interese e a boa reputación da institución. En caso de dúbida, deberase consultar co Comité de Ética.

A Deputación Provincial de Ourense respecta a vida privada do persoal ao seu servizo e conseguintemente a esfera privada das súas decisións. No marco desta política de respecto, exhórtase aos empregados a que, en caso de xurdir conflitos de interese persoais ou da súa contorna familiar en relación a asuntos relacionados coa Deputación Provincial de Ourense, a poñelo en coñecemento do Comité de Ética, para que se poida proceder á adopción das medidas pertinentes en beneficio tanto da institución provincial como das persoas afectadas.

Art. 6.- Conflictos de intereses

Un conflito de interese existe cando aparece unha situación de interferencia entre un ou varios intereses públicos e outros intereses privados ou públicos, de tal natureza que poderían comprometer ou dar a impresión de comprometer o exercicio independente, obxectivo e imparcial do deber público principal (definición da Comisión Jospin, 2012).

Por conseguinte as persoas obrigadas por este Código:

- Deben evitar calquera conflito de intereses, entendendo por tal cando calquera persoa pode apreciar que, nun proceso de toma de decisións, poderían existir influencias de intereses privados que obstrúan ou desvíen o cumprimento dos deberes públicos.

- Absteranse de utilizar as súas prerrogativas ou competencias institucionais co fin de axilizar procedementos, exonerar de cargas ou outorgar algún tipo de beneficios dirixidos a terceiras persoas por intereses alleos aos exclusivamente provinciais.
- Absteranse así mesmo de levar a cabo calquera tipo de negocios que, directa ou indirectamente, poidan chocar cos intereses públicos provinciais ou poñan en cuestión, directa ou indirectamente, a actividade política do ou a representante local.
- Quen desempeñando un cargo público poida verse afectado por un potencial conflito de intereses que choque ou poida facelo cos seus deberes e responsabilidades, deberá polo en coñecemento público inmediatamente revelando, se é posible por escrito, a existencia de tal conflito ou, polo menos, exteriorizar a dúbida da existencia dun hipotético conflito de intereses. En todo caso, tanto ante a existencia dun conflito de intereses como á hipotética dúbida ante a existencia do mesmo, deberá como medida cautelar para salvar o prestixio da institución absterse de participar en calquera proceso de toma de decisións no que poida existir a máis leve sospeita dun hipotético conflito de intereses.

Art. 7.- Agasallos e (potenciais) beneficios

- Ningún cargo electo nin tampouco o persoal ao servizo da administración provincial poderán ofrecer, conceder, solicitar ou aceptar, directa ou indirectamente, agasallos ou dádivas, favores ou compensacións, en metálico ou en especie, calquera que sexa a súa natureza, que poidan influír no proceso de toma de decisións relacionado co desempeño das funcións derivadas do seu cargo ou posto de traballo na institución provincial.
- Os cargos electos e o persoal ao servizo da administración provincial non admitirán de persoas ou entidades ningún agasallo ou servizo que sexa entregado por razón do seu cargo, agás os de carácter protocolario institucional.
- Calquera agasallo ou dádiva recibido nos centros de traballo da administración provincial que contraveña o presente Código, deberá ser inmediatamente devolto e comunicada esta circunstancia á Secretaría do Comité de ética, que levará un Rexistro ao efecto de deixar constancia

deste tipo de situacións. De non ser razoablemente posible a devolución do agasallo ou dádiva, entregarase ao departamento de Tesourería que, tras emitir o correspondente recibo, destinarao a fins de interese social.

Art. 8.-Relación do cargo público representativo provincial coa cidadanía, e con outros cargos ou persoal empregado público

- O trato entre os integrantes do grupo de goberno provincial e os membros da oposición será de respecto máximo.
- A cortesía e a educación deben ser sempre as formas de desenvolvemento das relacións entre as e os políticos provinciais.
- Deberán tratar con respecto e atención especial ás persoas empregadas públicas provinciais, particularmente a membros da área ou sector de actividade na que desempeñen as súas funcións. Iso supón non levar a cabo ningún tipo de condutas que poida alterar ou afectar tal respecto e consideración.
- Atenderán á cidadanía con exquisita corrección e cortesía, escoitando activamente as súas propostas, suxestións e queixas.

Art. 9.-Transparencia e acceso á información

- Deberán someter todas as actividades políticas e de xestión da institución provincial ao principio de transparencia, salvo naqueles casos en que a lei esixa a confidencialidade ou poidan afectar a dereitos de terceiras persoas. En todo caso, estas excepcións interpretaranse de forma restritiva.
- Desenvolverán o cumprimento efectivo do principio de publicidade activa co fin de garantir a transparencia na institución, a tal efecto actualizaranse de xeito periódico os contidos do portal web da Deputación Provincial de Ourense.

- Impulsarán de forma efectiva o acceso da cidadanía e das organizacións á información pública, coas limitacións que establezan as leis.
- Todos os representantes públicos deberán facilitar a comunicación directa cos cidadáns, e a tal efecto disporán dun enderezo electrónico que deberá ser público e accesible dende o portal web da Corporación Provincial da que forman parte.
- Garantirán respostas áxiles e convenientemente razoadas ás solicitudes de información que lles sexan cursadas.
- O portal web da Deputación de Ourense retransmite en tempo real as sesións plenarias da corporación e retransmitiranse tamén as comisións informativas, as reunións da Xunta de Goberno cando resolva asuntos por delegación do Pleno e aqueloutros actos de carácter institucional que determine a Presidencia do goberno provincial. Nos procedementos de contratación utilizarase tamén esta canle de comunicación para televisar en tempo real os actos de apertura de plicas.

No espazo web da Deputación de Ourense, no perfil do contratante, deberá figurar un cadro-resumo de tódolos contratos en vigor.

- Avogarán pola implantación efectiva do Goberno Aberto, da reutilización de datos e da Administración electrónica.
- Fomentarán as canles de participación cidadá establecidos así como a través de Internet e das redes sociais.
- Traballarán pola configuración dunha administración receptiva, simplificada, cunha linguaxe sinxela e comprensible.

TITULO II- DOS PRINCIPIOS DE BO GOBERNO

Os cargos electos da Deputación de Ourense desenvolverán a súa acción política e de goberno de acordo cos principios que seguidamente se enuncian.

Tales principios configúranse como obxectivos de mellora continua e na súa valoración non se poderá prescindir da súa proxección na acción de goberno.

Os principios de Bo Goberno Local estrutúranse en dous apartados, en función de se o seu obxectivo é informar a actuación política ou, no seu caso, a xestión dos recursos públicos por parte dos gobernantes.

Art. 10.-Principios de Bo Goberno na actuación do cargo público representativo provincial

- Respecto polo sistema xurídico vixente e garantía dos dereitos fundamentais da cidadanía.
- Fomento da participación da cidadanía nos asuntos públicos e nos procesos de toma de decisións públicas provinciais.
- Actuar con Transparencia nos procesos de toma de decisións e proporcionar á cidadanía toda a información necesaria de forma accesible e que sexa facilmente comprensible.
- Responder as necesidades da cidadanía con rapidez, resolvendo os problemas e atendendo ás demandas que se expoñan nun tempo razoable.
- Apertura ao consenso tanto político como social e cidadán, mediando intelixentemente entre os diferentes intereses da sociedade, con especial sensibilidade cara aos diferentes actos sociais e, en particular, cara a quen se atopan en posicións máis desfavorables.

- Impulsar a innovación na organización e a modernización das estruturas organizativas e dos procedementos.
- Avogar por unha gobernanza provincial intelixente e sustentable. Configurar o modelo organizativo como "provincia intelixente".
- Promover a igualdade de mulleres e homes, a cohesión social e xestionar adecuadamente a diversidade e a convivencia.
- Xestionar os recursos públicos con eficiencia e racionalidade, evitando calquera mínimo malgasto ou gasto inxustificado e levar a cabo un endebedamento sustentable.
- Responder de calquera decisión política ou administrativa que se adopte e, especialmente, polos seus resultados na xestión.
- Impulsar o sentido de pertenza da cidadanía á súa provincia e a transcendencia que ten o respecto cara aos diferentes recursos públicos, así como a un uso responsable e sustentable dos mesmos.

Art. 11.- Principios de Bo Goberno en relación coa xestión de prestacións e recursos públicos

- **Sustentabilidade.** Buscará un correcto equilibrio entre as prioridades sociais, económicas e ambientais, promovendo a participación de toda a cidadanía.
- **Equidade.** Avogará por políticas e por unha prestación de servizos baseadas no principio de equidade tanto en canto ao público obxectivo como fronte ao prezo (ou taxas) dos servizos, axustando este último á capacidade financeira da cidadanía. Estableceranse incentivos a determinados colectivo en desvantaxe.

- **Igualdade.** Garantirase a igualdade real e efectiva de mulleres e homes baixo os principios de igualdade de trato, igualdade de oportunidades, respecto á diversidade e á diferenza, integración da perspectiva de xénero, acción positiva, eliminación de roles e estereotipos en función do sexo, representación equilibrada e coordinación e colaboración.
- **Eficiencia.** A xestión e prestación de servizos, así como o gasto público, realizarase a través de criterios de eficiencia na utilización de todo tipo de recursos. Para iso débese coñecer o custo dos servizos e establecer obxectivos claros e indicadores de xestión co fin de avaliar o custo de tales servizos.
- **Transparencia e rendición de contas.** Tanto nos procesos de toma de decisións como en calquera procedemento administrativo ou na actuación dos poderes públicos provinciais rexerá o principio de transparencia, entendido este como principio de publicidade activa e como medio de garantir o acceso da cidadanía á información pública coas restricións mínimas posibles que veñan determinadas por lei.
- **Compromiso cívico, defensa da lingua galega e da cultura propia e da diversidade.** É unha realidade incuestionable a efectiva implantación e uso xeneralizado do galego tanto nas relacións coa administración local como nas relacións sociais na propia provincia. Seguirase a impulsar a cultura galega e ourensá nas súas diferentes expresións. Fomentarase así mesmo a cultura da diversidade, a promoción das responsabilidades cívicas da cidadanía, a cultura do respecto, a utilización dos medios de resolución alternativa dos conflitos e a mediación, así como a promoción da participación dos colectivos ou grupos de persoas en desvantaxe (mocidade, terceira idade, inmigrantes, persoas desempregadas, etc.) na política provincial a efectos de que se poidan valorar adecuadamente polo goberno da Deputación de Ourense os seus diferentes intereses, opinións e puntos de vista no proceso de toma de decisións.
- **Identidade.** Defenderase unha visión integral de provincia, defendendo sempre os intereses de Ourense. A visión provincial implica o respecto e o trato igualitario a todos os concellos da provincia, con independencia de cuestións como o número de habitantes. Os eixos de actuación do goberno e da administración provincial son o territorio, a poboación e a identidade propia. Todos os ourensáns teñen os mesmos dereitos residan onde residan dentro do territorio provincial.

TÍTULO III- DAS RESPONSABILIDADES E DOS COMPROMISOS DOS CARGOS PÚBLICOS REPRESENTATIVOS PARA LEVAR A CABO UNHA POLÍTICA DE CALIDADE INSTITUCIONAL

Art. 12.-Compromisos e responsabilidades que asumen quen integran os equipos de goberno da Deputación de Ourense

O membros do goberno provincial teñen a función institucional de conducir responsablemente o goberno da Deputación Provincial, con lealdade institucional no exercicio das súas funcións e procurando, dentro dos seus ámbitos competenciais e dos recursos de que dispoña a provincia, o maior benestar da cidadanía.

Para ese efecto, deberán asumir fronte á cidadanía os seguintes Compromisos e Responsabilidades:

- **Representar dignamente á institución.** O Presidente (tamén as e os membros do equipo de goberno) adquiren o compromiso de representar á institución no seu conxunto e non a unha parte. Tal como recolle o Código Europeo de Conduta, son responsables ante o conxunto da poboación local, incluídos os e os electores que non lles votaron. A súa condición de representante institucional, así como de autoridade local, deriva da lexitimidade democrática. Iso implica especial corrección e contención no exercicio do cargo e no comportamento público e privado.
- **Comunicar eficazmente e escoitar activamente á cidadanía.** Unha política de calidade do goberno provincial desde a perspectiva cidadá depende en gran medida da capacidade de comunicar eficazmente. As e os políticos provinciais ourensáns comprométense a utilizar todos os medios ao seu alcance (incluídas as redes sociais) para comunicar coa súa cidadanía e facerlles chegar non só as súas decisións senón tamén unha xustificación sinxela e comprensible de por que se adoptaron. Tamén se comprometen especialmente a levar a cabo unha escoita activa e atenta de todas as súas inquietudes, suxestións ou queixas, así como a dicir que non de forma motivada ás súas demandas cando a situación obxectivamente esíxao pola provincia.
- **Traballar por resultados ou metas.** O traballo por resultados ou metas é unha necesidade dun proceso de racionalización da política nas estruturas de goberno provincial, de acordo cos obxectivos estratéxicos e os plans de goberno ou de mandato aprobados.

- **Formular políticas e definir obxectivos estratéxicos.** Os membros do equipo de goberno provincial comprométense a definir obxectivos estratéxicos a través dos cales facer política provincial coherente e sustentable en beneficio da súa cidadanía. Esa política se canalizará mediante plans estratéxicos que estarán abertos á participación de todos os grupos políticos e actos sociais e empresariais, así como nun horizonte temporal máis limitado a través de Plans de mandato ou Plans de Goberno. Eses eixos da política provincial adaptaranse, en todo caso, ás contornas cambiantes.
- **Priorizar políticas e tomar decisións.** A definición das prioridades políticas é a esencia da política provincial, máis aínda en tempos de crise económico-financeira ou de contención orzamentaria. Os representantes políticos presentes na Corporación Provincial de Ourense, comprométense ao mantemento da carteira de servizos á cidadanía sempre que a situación económico-financeira o faga posible, debendo actuar responsablemente cando a sustentabilidade das finanzas provinciais estea en xogo, priorizando as políticas de maior importancia para o provincia e a súa cidadanía (en particular para aqueles colectivos en situación delicada), así como obrigándose a tomar decisións complexas (sobre as cales darán as convenientes explicacións aos membros da oposición política provincial e á cidadanía) cando o contexto o esixa.
- **Negociar responsablemente.** Os responsables políticos provinciais asumen o compromiso de que en todo proceso de negociación ante calquera tipo de colectivo, oposición política ou institución débense salvaguardar os intereses colectivos e a sustentabilidade das finanzas públicas provinciais, pois non é unha actitude responsable hipotecar ás xeracións futuras ou endebedar de forma non sustentable as administracións ou entidades provinciais. En todo proceso de negociación, as e os electos provinciais ourensáns comprométense a dicir que non, naqueles casos que sexa necesario, motivando razoablemente e con datos obxectivos todo tipo de negativa, apostando, en consecuencia, por un "non positivo"(xustificado) e responsable.
- **Priorizar recursos escasos.** Nun contexto de contención orzamentaria, as e os políticos provinciais ourensáns obríganse a xestionar responsablemente e con criterios de eficiencia e economía os recursos públicos de cada provincia. Iso implica realizar orzamentos provinciais realistas e axustados, implantar políticas de contención do gasto e de control do custo dos servizos, traballar co orzamento aliñado ás políticas provinciais e evitar así penalizar fiscalmente á cidadanía por mala xestión dos recursos públicos.
- **Avaliar e supervisar as políticas públicas provinciais.** Os cargos electos da Deputación de Ourense (membros do equipo de goberno) comprométense a avaliar e supervisar permanentemente os servizos e

aquelas políticas que son da súa enteira responsabilidade, coa finalidade de evitar calquera tipo de desviación nos obxectivos e nos custos inicialmente previstos, así mesmo impedindo que tales desaxustes vaian en prexuízo da cidadanía. Para o exercicio de tales funcións basearanse nos respectivos equipos técnicos ou asesores técnicos.

- **Articular redes e impulsar o Goberno Aberto.** Os responsables da política provincial comprométese a desenvolver unha política de Transparencia e Goberno Aberto, así como a fomentar a construción de redes que, a través de intercambio de información e sinerxías, impulsen o desenvolvemento do goberno local e axuden a compartir solucións e reducir custos na prestación dos servizos. Os equipos de goberno da Deputación de Ourense promoverá así mesmo a gobernanza local intelixente mediante fórmulas de participación cidadá, de proximidade e deliberativas co fin de reforzar a confianza cidadá nas súas institucións.
- **Liderar equipos.** Os membros do equipo de goberno, singularmente o presidente da institución e o persoal directivo e funcionarios, comprométese a impulsar na Deputación de Ourense liderados baseados principalmente na persuasión e na exemplaridade, que desenvolvan a profesionalidade, cohesionen os grupos de directivos e empregados que traballan nun proxecto e axuden ao equilibrio e desenvolvemento emocional das persoas que traballan nas súas respectivas organizacións favorecendo a súa desempeño contextual, mediante a utilización así mesmo de sistemas de compensacións e incentivos. O liderado ben exercido debe servir de medio para unha mellor prestación dos servizos públicos á cidadanía.
- **Non mesturar o institucional co partidista.** En todas as comparecencias públicas de carácter institucional non se fará referencia algunha a forzas políticas. En roldas de prensa non se responderán preguntas que non versen sobre asuntos propios da Deputación. En ningún caso se farán declaracións de carácter político-partidista nun espazo físico onde figuren o escudo, a bandeira ou a denominación da institución provincial.

Art. 13.-Compromisos e responsabilidades que asumen as e os membros da oposición política da Deputación de Ourense

As persoas que integran a oposición política na Deputación de Ourense, así como aquelas outras persoas que apoiem ao goberno provincial sen formar parte do mesmo, teñen a función institucional de exercer responsable e construtivamente a oposición política ao equipo de goberno, levando a cabo tal actividade con lealdade institucional e procurando, dentro dos ámbitos competenciais e dos recursos de que dispoña a provincia, o maior benestar da cidadanía.

O exercicio do papel institucional da oposición esixe controlar politicamente a acción do goberno provincial e tamén ofrecer á cidadanía propostas viables e sustentables para transformarse en alternativa efectiva de goberno.

Para ese efecto, os membros da oposición da Deputación de Ourense deberán asumir fronte á cidadanía os seguintes compromisos e responsabilidades:

- **Representar dignamente á institución.** Os membros da oposición adquiren o compromiso de representar dignamente á institución en todos aqueles actos, cerimonias ou actividades institucionais que participen. A súa condición de representante institucional deriva da lexitimidade democrática que obtiveron nas urnas. Así mesmo, comprométese a desenvolver as súas funcións públicas lealmente, con especial corrección e contención no exercicio do cargo e no comportamento público e privado. A corrección institucional presidirá, en todo caso, as súas relacións políticas e institucionais coa maioría ou co equipo de goberno da Deputación.
- **Canalizar e comunicar eficazmente as demandas da cidadanía e escoitalles activamente.** A oposición provincial comprométese a vehicular de forma responsable as demandas cidadás co fin de que poida ser valoradas e, no seu caso, acollidas polo goberno provincial, exercendo para iso unha comunicación eficaz e unha escoita activa e atenta de todas as súas inquietudes, suxestións ou queixas da cidadanía, así como comprométese a non expor aquelas demandas que non teñan obxectivamente unha xustificación razoable e que poidan supor unha imposibilidade material de ser aceptadas polos elevados custos financeiros que as mesmas impliquen para o Deputación de Ourense e a propia cidadanía.
- **Colaborar na definición dos obxectivos estratéxicos do provincia.** As e os membros da oposición provincial comprométese a colaborar positiva e activamente xunto co equipo de goberno na definición daqueles obxectivos estratéxicos que axuden a debuxar o provincia do futuro e a través dos cales se poida facer política provincial coherente e sustentable en beneficio da súa cidadanía. Esa política de colaboración centrarase especialmente en todos aqueles instrumentos de planificación estratéxica, promovendo, no seu caso, a adaptación necesaria cando as circunstancias ou o contexto esíxano. Así mesmo, procurarán chegar a pactos ou acordos cos equipos de goberno na concreción das liñas básicas de actuación dos Plans de mandato ou Plans de Goberno pola mellora da calidade e eficiencia da propia Deputación de Ourense e da súa cidadanía.

- **Priorizar políticas cando as finanzas públicas provinciais non permitan a intervención universal en todos os ámbitos da carteira de servizos ofrecida polo concello.** Os membros da oposición provincial comprométese a exercer as súas funcións de proposta e control do equipo de goberno tendo especialmente en conta a situación das finanzas públicas provinciais e, atendendo o estado das mesmas, priorizar, de acordo co seu programa político, aquelas que, ao meu xuízo, sexan as máis necesarias en cada momento para facer fronte ás necesidades cidadás. Por conseguinte, terán especialmente en conta os recursos escasos, cando iso sexa necesario, procedendo a axustar ou adecuar a carteira de servizos a tales coordenadas financeiras e evitar así un estrangulamento das finanzas provinciais e un desprazamento das obrigas financeiras ás futuras xeracións.
- **Controlar a acción do goberno provincial e levar a cabo un seguimento dos obxectivos e resultados da súa xestión sobre as distintas políticas públicas.** Unha das principais funcións institucionais da oposición é controlar a acción de goberno e erixirse en alternativa crible para os seguintes procesos electorais. Nese marco, os membros da oposición comprométese a levar a cabo un seguimento efectivo da política provincial, a dedicarse o tempo que sexa necesario ao desenvolvemento de tales funcións e a controlar os obxectivos e resultados da acción de goberno sobre os diferentes ámbitos das políticas públicas provinciais. Para o exercicio pleno destas funcións o goberno provincial porá á súa disposición todos os instrumentos e facilitará o acceso á información que sexa requirida pola oposición no marco do establecido na lexislación vixente.
- **Solución de problemas e resolución dos conflitos.** Os cargos electos pertencentes á oposición comprométese a coadxuvar, xunto co equipo de goberno, na solución razoable de todos aqueles conflitos ou problemas que afecten á súa comunidade. A responsabilidade última da xestión de tales problemas e conflitos teraa obviamente o equipo de goberno provincial, pero a oposición política promoverá mediante a súa acción mediadora e de control a procura de opcións que minimicen os custos públicos e satisfagan, á súa vez, razoablemente os intereses públicos e privados expostos en cada situación.
- **Negociar responsablemente.** Os responsables políticos provinciais da oposición asumen o compromiso de que en todo proceso de negociación ante o equipo de goberno ou ante calquera outra entidade, cidadá ou cidadán, débense salvagardar os intereses colectivos e a sustentabilidade das finanzas públicas provinciais. Así mesmo, asumen que non sería unha actitude responsable hipotecar ás xeracións futuras ou endebedar de forma non sustentable á provincia. En todo proceso de negociación, as e os políticos provinciais ourensáns da oposición comprométese a negociar responsablemente e a xustificar de forma explícita cales son as razóns que xustifican unha determinada toma de postura, coa finalidade de que a cidadanía poida coñecelas e, no seu caso, valoralas.

- **Colaborar no impulso do Goberno Aberto e da Transparencia provincial.** Os responsables da oposición política provincial comprométense a colaborar activamente no desenvolvemento dunha política provincial de Transparencia e Goberno Aberto, así como a fomentar a construción de redes que, a través de intercambio de información e sinerxías que axuden a compartir solucións e reducir custos na prestación dos servizos. As e os membros da oposición promoverán, dentro das súas funcións, a gobernanza local intelixente e os instrumentos de participación cidadá co fin de reforzar a confianza cidadá nas súas institucións.

TÍTULO IV- DO COMITÉ DE ÉTICA

A elaboración do Código Ético vai acompañada da creación dun Comité de Ética que valore e resolva os incumprimentos que puideran detectarse no seo da institución provincial.

O Comité de Ética constitúese como un pilar máis da aposta da Deputación Provincial por dotarse de mecanismos de control e avaliación.

Deberá pronunciarse, sobre calquera conduta ou comportamento que sexa denunciado e que supoña un claro incumprimento ou violación do Código Ético da institución.

Art. 14.-O Comité de Ética

O Comité de Ética é o órgano independente que velará polo cumprimento do Código Ético e de Conduta dos cargos electos e do persoal ao servizo da administración provincial.

Constituirase, previa convocatoria do Presidente da Deputación, dentro dos tres (3) meses seguintes á aprobación do Código polo Pleno da Corporación Provincial de Ourense.

Art. 15.- Composición

A Composición do Comité de Ética será a seguinte:

- Un/unha profesor/a de recoñecido prestixio da área das ciencias sociais designado pola Universidade de Vigo.
- Un membro do Colexio de Secretarios, Interventores e Tesoureiros da Administración Local, designado polo citado Colexio.
- Un/unha profesional de recoñecido prestixio designado polo Colexio de Avogados de Ourense.
- Un/unha profesional de recoñecido prestixio designado por Transparencia Internacional (un/unha politólogo/a)

Desempeñará a presidencia a/o vocal que leve máis tempo exercendo as funcións que posibilitaron a súa designación para formar parte do comité.

E como Secretario/a, con voz pero sen voto, actuará un funcionario da Deputación Provincial de Ourense elixido por sorteo de entre os pertencentes ao corpo superior da administración provincial.

A pertenza ao Comité de Ética é gratuíta, sen remuneración, e só se sufragarán os gastos derivados da celebración das reunións que teñan que celebrarse para analizar algún asunto.

O mandato será por un prazo de cinco (5) anos, non prorrogables. As posibles baixas nun mandato serán cubertas por acordo do Pleno da Corporación.

En calquera caso o Comité de Ética reunirse polo menos dúas veces ao ano.

Art. 16.- Funcións

As funcións do Comité de Ética da institución provincial serán polo menos as seguintes:

- Velar polo cumprimento do Código Ético e de Conduta.
- Atender as posibles denuncias que se formulen con arranxo á existencia da citada norma e o seu posible incumprimento.
- Informar ao Pleno da Corporación mediante expediente informativo motivado dos posibles incumprimentos detectados.
- Resolver as dúbidas formuladas ao redor da aplicación do código.
- Elaborar un breve informe anual no que se explique o grao de cumprimento do Código e as denuncias recibidas ao longo do ano natural.

DISPOSICIÓN ADICIONAL PRIMEIRA: PLACAS EN OBRAS PÚBLICAS

A Deputación de Ourense comprométese a non colocar placas en obras públicas que poña en funcionamento co nome de persoas, erradicando así unha práctica política que foi común na xestión das administracións públicas durante o século XX.

A construción de equipamentos e infraestruturas públicas para dar satisfacción ás necesidades dos cidadáns xorden do cumprimento das obrigas asumidas polos responsables políticos no desempeño do seu cargo e con fondos públicos

provenientes dos impostos que pagan os cidadáns, co que se considera innecesario dispor a colocación de símbolos e emblemas inaugurais co nome das persoas que presiden as diferentes administracións públicas.

DISPOSICIÓN ADICIONAL SEGUNDA: DEBER DE ABSTENCIÓN PROFESIONAL

Os membros da Corporación Provincial deberán absterse, unha vez finalizado o seu mandato e durante o prazo de tres anos, de desempeñar responsabilidades remuneradas que puidesen implicar trato de favor naquelas empresas coas que houberen contratado durante o seu mandato ou con aquelas pertencentes ao mesmo grupo de empresas.

DISPOSICIÓN ADICIONAL TERCEIRA: COMPROMISO ANTITRANSFUGUISMO

Os membros da Corporación Provincial de Ourense esixen o cumprimento estrito da normativa e pactos en materia de transfuguismo rexeitando expresamente calquera moción de censura que non se plantexe froito do acordo entre formacións políticas.

DISPOSICIÓN ADICIONAL CUARTA: INORDE

Este Código Ético e de Conduta é de aplicación tamén ao conxunto do persoal ao servizo do INORDE e doutros organismos autónomos, entidades públicas ou sociedades mercantís que poideran constituirse promovidos pola Deputación de Ourense.

DISPOSICIÓN ADICIONAL QUINTA: PLENO SOBRE O ESTADO DA PROVINCIA

Anualmente celebrárase o PLENO SOBRE O ESTADO DA PROVINCIA, no mes de novembro, e co formato que sexa acordado pola Xunta de Portavoces.

DISPOSICIÓN ADICIONAL SEXTA: CARTA DE SERVIZOS

A Deputación elaborará unha Carta de Servizos que reflicta a súa actividade e competencias. Un documento que informará á cidadanía sobre os servizos que xestiona a Deputación e os compromisos de calidade que fixa na súa prestación.

DISPOSICIÓN FINAL: PUBLICACIÓN

O presente Código Ético e de Conduta publicarase no Boletín Oficial da Provincia, para xeral coñecemento, previa aprobación polo Pleno da Corporación Provincial.